

II

(Komunikatai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI
KOMUNIKATAI

EUROPOS KOMISIJA

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

**Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti,
suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai**

(2014/C 188/02)

1. IŽANGA

1. Šiame komunikate pateikiamos bendriems Europos interesams svarbių projektų (BEISP) viešojo finansavimo vertinimo pagal valstybės pagalbos taisykles gairės.
2. BEISP gali būti reikšmingu įnašu į ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą ir Sąjungos pramonės bei ekonomikos konkurencingumą, nes šie projektai daro teigiamą šalutinį poveikį vidaus rinkai ir Sąjungos visuomenei.
3. Įgyvendinant BEISP, susidaro sąlygos bendrai kaupti žinias, patirtį, finansinius išteklius ir suburti ekonominės veiklos vykdytojus visoje Sąjungoje, kad būtų pašalintos didelės rinkos nepakankamumo arba sisteminės problemos ir įveikti socialiniai sunkumai, kuriems kitų priemonių nėra. Šie projektai skirti sutelkti viešojo ir privačiojo sektorių pajėgoms, kad būtų galima vykdyti didelio masto projektus, kurie būtų labai naudingi Sąjungai ir jos piliečiams.
4. BEISP gali būti svarbūs visoms politikos sritims ir veiksams, kuriais siekiama bendrų Europos tikslų, ypač tų, kurie susiję su strategijos „Europa 2020“⁽¹⁾ tikslais, Sąjungos pavyzdinėmis iniciatyvomis ir pagrindinėmis ekonomikos augimo sritimis, kaip antai bazinėmis didelio poveikio technologijomis⁽²⁾.
5. Valstybės pagalbos modernizavimo (VPM)⁽³⁾ iniciatyvoje raginama valstybės pagalbą skirti siekiant bendros svarbos Europos tikslų, laikantis strategijos „Europa 2020“ darbotvarkės prioritetų, kad būtų pašalintos rinkos nepakankamumo arba kitos svarbios sisteminės problemos, trukdančios skatinti augimą, kurti darbo vietas bei integruotą, dinamišką ir konkurencingą vidaus rinką. Įgyvendinant BEISP dažnai reikia, kad aktyviai dalyvautų valdžios institucijos, nes priešingu atveju tokie projektai rinkoje nebūtų finansuojami. Jeigu tokių projektų viešasis finansavimas yra valstybės pagalba, šiame komunikate nustatomos taisyklės, taikytinos siekiant užtikrinti, kad vidaus rinkoje būtų išsaugotos vienodos sąlygos.

⁽¹⁾ Komisijos komunikatas „2020 m. Europa Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“, COM(2010) 2020 galutinis, 2010 3 3.

⁽²⁾ Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos didelio poveikio technologijų strategija – ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonė“, COM(2012) 341 *final*, 2012 6 26.

⁽³⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES valstybės pagalbos modernizavimas“, COM(2012) 209 *final*, 2012 5 8.

6. BEISP viešojo finansavimo taisyklės jau nustatytos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų (MTTPI) sistemoje⁽¹⁾ ir Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai Bendrijos gairėse⁽²⁾, kuriose pateikiami nurodymai, kaip taikyti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 107 straipsnio 3 dalies b punktą. VPM yra gera proga atnaujinti ir sujungti dabartines gaires į vieną dokumentą, kad jis atitiktų strategijos „Europa 2020“ tikslus ir VPM uždavinius, taip pat į šio dokumento taikymo sritį įtraukti kitas sritis, kurioms jis galėtų būti taikomas. Todėl šiuo komunikatu pakeičiamos visos galiojančios nuostatos dėl BEISP. Taigi šiame komunikate valstybėms narėms pateikiamos specialios tarpdalykinės gairės, kurių tikslas – skatinti vystyti svarbius bendradarbiavimo projektus, kuriais skatinami bendri Europos interesai.
7. Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punkte nustatyta, kad pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka. Šiame komunikate taip pat pateikiamos gairės dėl kriterijų, kuriuos Komisija taikys vertindama BEISP vykdymui skatinti skirtą valstybės pagalbą. Jame pirmiausia apibrėžiama taikymo sritis ir pateikiamas sąrašas kriterijų, kuriuos Komisija taikys vertindama tokių projektų pobūdį ir svarbą, kai taikomas Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punktas. Komunikate taip pat paaiškinama, kaip Komisija vertins BEISP viešojo finansavimo suderinamumą pagal valstybės pagalbos taisykles.
8. Šiame komunikate neatmetama galimybė, kad pagalba, kuria siekiama skatinti BEISP vykdymą, taip pat gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka pagal kitas Sutarties nuostatas, visų pirma Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, ir jų įgyvendinimo taisykles. Valstybės pagalbos sistema šiuo metu yra modernizuojama, kad valstybėms narėms būtų daugiau galimybių subsidijuoti svarbius projektus, kuriuos vykdant įvairiose srityse šalinamos rinkos nepakankamumo ir sanglaudos problemos siekiant skatinti tvarų augimą ir darbo vietų kūrimą. Tačiau tose nuostatose negali būti visiškai atsižvelgta į BEISP svarbą, ypatumus ir savybes – tam gali reikėti atskirų tinkamumo, suderinamumo ir procedūrinių nuostatų, kurios nustatytos šiame komunikate.

2. TAIKymo SRITIS

9. Šis komunikatas taikomas visų ekonominės veiklos sektorių BEISP.
10. Šis komunikatas netaikomas:
 - a) priemonėms, susijusioms su pagalba sunkumus patiriančioms įmonėms, kaip nustatyta sanavimo ir restruktūrizavimo gairėse⁽³⁾ arba bet kuriose vėlesnėse gairėse su pakeitimais arba jas pakeičiančiose gairėse;
 - b) priemonėms, susijusioms su pagalba įmonėms, kurioms išduotas vykdomasis raštas sumoms išieškoti pagal ankstesnį Komisijos sprendimą, kuriuo pagalba skelbiama neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka;
 - c) pagalbos priemonėms, kuriomis savaime arba jų sąlygomis, arba jų finansavimo būdu neišvengiamai pažeidžiama Sąjungos teisė⁽⁴⁾, visų pirma:
 - pagalbos priemonėms, pagal kurias pagalbos suteikimas yra susietas su įpareigojimu pagalbos gavėjui turėti būstinę atitinkamoje valstybėje narėje arba būti iš esmės įsisteigusių toje valstybėje narėje,
 - pagalbos priemonėms, pagal kurias pagalbos suteikimas yra susietas su įpareigojimu pagalbos gavėjui naudoti šalyje pagamintas prekes arba teikiamas paslaugas,

⁽¹⁾ Bendrijos valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, taikomajai veiklai ir naujovių diegimui sistema, (OL C 323, 2006 12 30, p. 1).

⁽²⁾ Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai Bendrijos gairės (OL C 82, 2008 4 1, p. 1).

⁽³⁾ Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 244, 2004 10 1, p. 2). Kaip paaiškinta tų gairių 20 punkte, kadangi kyla grėsmė tokių įmonių egzistavimui, sunkumų patirianti įmonė negali būti laikoma kitiems viešosios politikos tikslams siekti tinkama priemone, kol neužtikrinamas jos gyvybingumas.

⁽⁴⁾ Žr., pvz., 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Vokietija/Komisija*, C-156/98, Rink. p. I-6857, 78 punktą ir 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Régie Networks/Rhone Alpes Bourgogne*, C-333/07, Rink. p. I-10807, 94–116 punktus.

- pagalbos priemonėms, kuriomis ribojamos pagalbos gavėjo galimybės naudoti mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų rezultatus kitose valstybėse narėse.

3. TINKAMUMO KRITERIJAI

11. Nustatant, ar projektui taikomas Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punktas, vadovaujama šiais kriterijais:

3.1. Projekto apibrėžimas

12. Pagalbą siūloma skirti vienam projektui, kurio tikslai ir įgyvendinimo sąlygos, įskaitant jo dalyvius ir finansavimą, yra aiškiai apibrėžti⁽¹⁾.
13. Komisija taip pat gali laikyti tinkamu integruotą projektą, t. y. grupę atskirų projektų, įtrauktų į bendrą struktūrą, veiksmų planą arba programą, kuriais siekiama to paties tikslo ir kurie pagrįsti nuosekliu sisteminiu požiūriu. Atskiri integruoto projekto komponentai gali būti susiję su atskirais tiekimo grandinės lygmenimis, tačiau turi papildyti vieni kitus ir būti reikalingi siekiant įgyvendinti svarbų Europos tikslą⁽²⁾.

3.2. Bendras Europos interesas

3.2.1. Bendrieji suvestiniai kriterijai

14. Projektu turi būti konkrečiai, aiškiai ir pamatuojamai prisidedama prie vieno arba kelių Sąjungos tikslų ir jis turi turėti didelį poveikį Sąjungos konkurencingumui, tvariam augimui, taip pat sprendžiant visuomenės uždavinius arba kuriant vertę visoje Sąjungoje.
15. Projektas turi būti svarbiu įnašu siekiant Sąjungos tikslų, pavyzdžiui, jis turi būti labai svarbus strategijai „Europa 2020“, Europos mokslinių tyrimų erdvei, Europos didelio poveikio technologijų strategijai⁽³⁾, Europos energetikos strategijai⁽⁴⁾, 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijai⁽⁵⁾, Europos energijos saugumo strategijai⁽⁶⁾, Europos elektronikos strategijai, transeuropiniams transporto ir energetikos tinklams, tokioms Sąjungos pavyzdinėms iniciatyvoms, kaip „Inovacijų sąjunga“⁽⁷⁾, „Europos skaitmeninė darbotvarkė“⁽⁸⁾, „Tausiai išteklius naudojanti Europa“⁽⁹⁾ arba „Globalizacijos eros pramonės politika“⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ Kai dviejų ar daugiau MTTP projektų negalima aiškiai atskirti vieno nuo kito, ypač tais atvejais, kai nėra tikėtina, kad technologiniu požiūriu juos galima sėkmingai įgyvendinti atskirai, jie turi būti laikomi vienu projektu. Projektui skirta pagalba, dėl kurios pasikeičia tik projekto vieta Europos ekonominėje erdvėje (EEE), tačiau nesikeičia projekto pobūdis, apimtis ar mastas, nebus laikoma suderinama su bendrąja rinka.

⁽²⁾ Toliau vienas projektas ir integruotas projektas yra vadinami projektu.

⁽³⁾ Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos didelio poveikio technologijų strategija – ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonė“, COM(2012) 341 *final*, 2012 6 26.

⁽⁴⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Konkurencingos, tvarios ir saugios energetikos strategija „Energetika 2020““, COM(2010) 639 galutinis.

⁽⁵⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategija“, COM(2014) 15 *final*.

⁽⁶⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Europos energijos saugumo strategijos, COM(2014) 330 *final*.

⁽⁷⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Strategijos Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų sąjunga“, COM(2010) 546 galutinis, 2010 10 6.

⁽⁸⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos skaitmeninė darbotvarkė“, COM(2010) 245 galutinis, 2010 8 26.

⁽⁹⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Strategijos Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Tausiai išteklius naudojanti Europa“, COM(2011) 21 galutinis, 2011 1 26.

⁽¹⁰⁾ Komisijos Komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Integruota globalizacijos eros pramonės politika. Didžiausias dėmesys – konkurencingumui ir tvarumui“, COM(2010) 614 galutinis, 2010 10 28.

16. Projektas paprastai turi būti vykdomas daugiau nei vienoje valstybėje narėje⁽¹⁾ ir būti naudingas ne tik finansuojančioms valstybėms narėms, bet ir daugeliui Sąjungos dalių. Projekto nauda turi būti apibrėžta aiškiai, konkrečiai ir pamatuojamai⁽²⁾.
17. Projektas negali būti naudingas vien tik įmonėms ar atitinkamam sektoriui; dėl aiškiai ir konkrečiai apibūdinto teigiamo šalutinio poveikio (pvz., sisteminio poveikio keliuose vertės grandinės lygmenyse arba tiekėjų ar vartotojų rinkose, arba dėl alternatyvių naudojimo kituose sektoriuose būdų arba paskatų rinktis kitas transporto rūšis) projektas turi būti svarbus ir taikomas platesniu mastu Europos ekonomikai ar visuomenei.
18. Projektas taip pat turi būti finansuojamas bendrai su pagalbos gavėju.
19. Vykdamas projektą taip pat turi būti laikomasi laipsniško aplinkosaugos požiūriu žalingų subsidijų nutraukimo principo, apie kurį kalbama Efektyvaus išteklių naudojimo Europos plane⁽³⁾, taip pat keliose Tarybos išvadose⁽⁴⁾.

3.2.2. Bendrieji teigiami rodikliai

20. Be 3.2.1 skirsnyje minėtų suvestinių kriterijų, Komisija projektą vertins palankiau, jei:
 - a) projektas buvo parengtas taip, kad visos suinteresuotos valstybės narės galėtų dalyvauti, atsižvelgiant į projekto rūšį, tikslą ir jo finansavimo poreikius;
 - b) rengiant projektą dalyvauja Komisija arba bet kuris juridinis asmuo, kuriam Komisija perdavė savo įgaliojimus, pavyzdžiui, Europos investicijų bankas;
 - c) projekto atrankoje dalyvauja Komisija arba bet kuris juridinis asmuo, kuriam Komisija perdavė savo įgaliojimus, jeigu šis asmuo šiuo tikslu veikia tik kaip įgyvendinimo struktūra;
 - d) projekto valdyme dalyvauja Komisija – arba bet kuris juridinis asmuo, kuriam Komisija perdavė savo įgaliojimus, – ir kelios valstybės narės;
 - e) vykdamas projektą bendradarbiavimas yra didelio masto (partnerių yra daug, dalyvauja skirtingų sektorių organizacijos arba įvairių dydžių įmonės);
 - f) projektas bendrai finansuojamas iš Sąjungos fondo⁽⁵⁾.

3.2.3. Konkretūs kriterijai

21. MTTPI projektai turi būti dideli novatoriški projektai arba kurti didelę su MTTPI susijusią pridėtinę vertę, atsižvelgiant į atitinkamo sektoriaus naujausius technikos laimėjimus.
22. Projektais, kuriuose numatytas produktų ar paslaugų diegimas pramonėje, turi būti sudaromos sąlygos kurti naują produktą ar paslaugą, kurie didžia dalimi būtų susiję su moksliniais tyrimais ir inovacijomis, ir (arba) diegti iš esmės novatorišką gamybos procesą. Reguliarus atnaujinimas be inovacijų esamuose įrenginiuose ir esamų produktų naujesnių versijų kūrimas nėra laikomi BEISP.

⁽¹⁾ Išskyrus tarpusavyje susijusias infrastruktūras ir TEN-T projektus, kurių svarba iš esmės yra tarpvalstybinė, nes jie yra fiziškai sujungti tarpvalstybiniais tinklais, arba kurie yra itin svarbūs siekiant pagerinti tarpvalstybinio eismo valdymą arba sąveikumą.

⁽²⁾ Vien to, kad projektą vykdo skirtingose šalyse veikiančios įmonės arba kad mokslinių tyrimų infrastruktūra vėliau naudojasi skirtingose valstybėse narėse įsteigtos įmonės, nepakanka tam, kad būtų galima laikyti projektą BEISP. Teismas pritarė Komisijos politikai, pagal kurią manoma, kad projektą galima apibūdinti kaip bendram Europos interesui svarbų projektą taikant 107 straipsnio 3 dalies b punktą, jei jis yra tarpvalstybinės Europos programos, kurią bendrai remia kelių valstybių narių Vyriausybės, dalis arba pradedamas vykdyti kelioms valstybėms narėms imantis suderintų veiksmų kovoje su bendra grėsme. 1988 m. kovo 8 d. Sprendimo *Exécutif régional wallon and SA Glaverbel/Komisija*, C-62/87 ir 72/87, Rink. p. 1573, 22 punktas.

⁽³⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Efektyvaus išteklių naudojimo Europos planas“, COM(2011) 571 galutinis, 2011 9 20.

⁽⁴⁾ Pavyzdžiui, 2013 m. gegužės 23 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose patvirtinta, kad reikia laipsniškai nutraukti aplinkosaugos arba ekonominiu požiūriu žalingas subsidijas, įskaitant subsidijas iškastiniam kurui, siekiant palengvinti investicijas į naują pažangiąją energetikos infrastruktūrą.

⁽⁵⁾ Sąjungos finansavimas, kurį centralizuotai valdo Sąjungos institucijos, agentūros, bendrosios įmonės ar kitos įstaigos ir kuris nėra tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas valstybės narės, nėra valstybės pagalba.

23. Aplinkos, energetikos arba transporto projektai turi būti labai svarbūs Sąjungos aplinkos, energetikos (taip pat ir energijos tiekimo saugumo) arba transporto strategijai, arba jais turi būti reikšmingai prisidedama siekiant vidaus rinkos, įskaitant (tačiau ne tik) šiuos konkrečius sektorius, tikslų.

3.3. Projekto svarba

24. Kad projektą būtų galima laikyti BEISP, jis turi būti svarbus kiekybiniu arba kokybiniu požiūriu. Jis turėtų būti ypač didelės apimties arba masto ir (arba) susijęs su labai didele technologine arba finansine rizika.

4. SUDERINAMUMO KRITERIJAI

25. Vertindama pagalbą, kuria siekiama skatinti BEISP vykdymą, suderinamumą su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punktą, Komisija atsižvelgs į toliau nurodytus kriterijus⁽¹⁾.
26. Kaip nurodyta toliau, Komisija atliks pusiausvyros tyrimą, kad įvertintų, ar numatomas teigiamas poveikis viršija galimą neigiamą poveikį.
27. Atsižvelgdama į projekto pobūdį, Komisija gali daryti prielaidą, kad rinkos nepakankamumas arba kitos svarbios sisteminės problemos yra tada ir kad prisidedama prie bendro Europos intereso tada, kai projektas atitinka 3 skirsnyje nurodytus tinkamumo kriterijus.

4.1. Pagalbos būtinumas ir proporcingumas

28. Pagalba neturi būti subsidijuojamos projekto išlaidos, kurias įmonė būtų patyrusi bet kuriuo atveju, ir negali būti atlyginama įprasta ekonominės veiklos verslo rizika. Projekto turėtų būti neįmanoma įvykdyti be pagalbos arba be pagalbos jis galėtų būti įvykdytas mažesne apimtimi ar mastu arba kitokiu būdu, dėl kurio būtų labai apribota jo numatoma nauda⁽²⁾. Pagalba bus laikoma proporcinga tik tuo atveju, jeigu to paties rezultato negalima būtų pasiekti teikiant mažesnę pagalbą.
29. Valstybės narės turi pateikti Komisijai atitinkamą informaciją apie projektą, kuriam skiriama pagalba, taip pat išsamų priešingos padėties scenarijaus aprašymą, pagal kurį nė viena valstybė narė neskiria gavėjui pagalbos. Priešingos padėties scenarijus yra būtinas, kai nėra alternatyvaus projekto arba kai į aiškiai apibrėžtą ir pakankamai nuspėjamą alternatyvų projektą pagalbą gavėjas atsižvelgia priimdamas vidaus sprendimus, ir kai jis susiję su alternatyviu projektu, kuris yra visiškai arba iš dalies vykdomas ne Sąjungoje.
30. Jeigu nėra alternatyvaus projekto, Komisija patikrins, kad pagalbos suma neviršytų minimalios sumos, būtinos, kad projektas, kuriam teikiama pagalba, būtų pakankamai pelningas, pavyzdžiui, sudarydama galimybes pasiekti vidutinę grąžos normą (VGN), kuri atitiktų konkretaus sektoriaus ar įmonės orientacinę normą arba minimalaus pelningumo koeficientą (angl. *hurdle rate*). Šiuo tikslu taip pat galima naudoti įprastą grąžos, kurios pagalbą gavėjas reikalauja kituose tokios pat rūšies projektuose, normas, visos bendrovės kapitalo sąnaudas arba grąžą, kuri paprastai gaunama atitinkamame pramonės sektoriuje. Turi būti atsižvelgiama į visas numatomas susijusias išlaidas ir naudą per visą projekto vykdymo laikotarpį.
31. Didžiausias pagalbos dydis bus nustatytas pagal trūkstamą finansavimą, atsižvelgiant į tinkamas finansuoti išlaidas. Jei galima pagrįsti trūkstamo finansavimo analizę, pagalbos intensyvumas galėtų siekti iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų. Finansavimo trūkumas – teigiamų ir neigiamų gryųjų pinigų srautų skirtumas investicijos naudojimo laikotarpiu, diskontuotas iki dabartinės vertės pagal atitinkamą diskonto koeficientą, rodantį normą grąžos, kurią turi gauti pagalbą gavėjas, kad galėtų vykdyti projektą, visų pirma atsižvelgdamas į susijusią riziką. Tinkamos finansuoti išlaidos yra nurodytos priede⁽³⁾.

(1) Teisingumo Teismo nuomone, Komisija gali savo nuožiūra įvertinti BEISP suderinamumą. 1988 m. kovo 8 d. Sprendimo *Exécitif régional wallon and SA Glaverbel/Komisija*, C-62/87 ir 72/87, Rink. p. 1573, 21 punktas.

(2) Pagalbos paraiška turi būti pateikta prieš pradėdant darbus, t. y. arba prieš su investicija susijusių statybos darbų pradžią, arba prieš pirmąjį įmonės įsipareigojimą užsakyti įrangą ar kitą įsipareigojimą, dėl kurio investicija tampa neatšaukiama (terminas yra anksčiausia iš šių datų). Žemės išsigijimas ir parengiamieji darbai, pvz., leidimų gavimas ir preliminaros galimybių studijos, darbų pradžia nelaikomi.

(3) Integuoto projekto atveju tinkamos finansuoti išlaidos turi būti išsamiai nurodytos pagal kiekvieną atskirą projektą.

32. Jeigu matyti, pavyzdžiui, iš įmonės vidaus dokumentų, kad pagalbos gavėjas gali laisvai rinktis, ar vykdyti projektą, kuriam teikiama pagalba, ar alternatyvų projektą, kuriam pagalba neteikiama, Komisija palygins numatomas investicijų į projektą, kuriam teikiama pagalba, ir į priešingos padėties projektą grynąsias dabartines vertes, atsižvelgdama į skirtingų verslo scenarijų tikimybes.
33. Atlikdama analizę, Komisija atsižvelgs į šiuos aspektus:
- a) **numatomo pokyčio apibūdinimą.** Valstybė narė turi aiškiai apibūdinti elgesio pokytį, kurį, kaip tikimasi, nulems valstybės pagalba, t. y. ar bus pradedamas naujas projektas, ar didinama projekto apimtis, mastas arba įgyvendinimo sparta. Reikia nurodyti elgesio pokytį palyginant, kokie būtų numatomos veiklos rezultatai ir lygis su pagalba ir be jos. Šių dviejų scenarijų skirtumas parodo pagalbos priemonės poveikį ir jos skatinamąjį poveikį;
 - b) **pelningumo lygį.** Jeigu privačiai įmonei nebūtų pakankamai pelninga imtis projekto, bet jis duotų svarbios naudos visuomenei, pagalbos skatinamasis poveikis yra labiau tikėtinas.
34. Siekdama pašalinti tikruosius arba galimus tiesioginius arba netiesioginius tarptautinės prekybos iškreipimus, Komisija gali atsižvelgti į tai, kad konkurentai, esantys ne Europos Sąjungoje, tiesiogiai arba netiesiogiai gavo (per paskutinius trejus metus) arba gaus lygiavertį intensyvumo pagalbą panašioms projektams. Tačiau jeigu tarptautinės prekybos iškreipimų gali būti vėliau nei po trejų metų, atsižvelgiant į konkretų nurodyto sektoriaus pobūdį, minėtas orientacinis laikotarpis gali būti atitinkamai pratęstas. Jei įmanoma, atitinkama valstybė narė pateiks Komisijai pakankamai informacijos, kad Komisija galėtų įvertinti padėtį, visų pirma, kai būtina atsižvelgti į trečiosios šalies konkurento pranašumą. Jeigu Komisija neturės skirtos arba pasiūlytos pagalbos įrodymų, savo sprendimą ji taip pat galės priimti remdamasi netiesioginiais įrodymais.
35. Rinkdama įrodymus, Komisija gali naudotis įgaliojimais atlikti tyrimus⁽¹⁾.
36. Pagalbos priemonė turi būti pasirinkta atsižvelgiant į rinkos nepakankamumą arba kitas svarbias sistemines problemas, kurias šia priemone siekiama pašalinti. Pavyzdžiui, kai pagrindinė problema yra susijusi su galiomybių gauti finansavimą stoka, valstybės narės paprastai turėtų taikyti pagalbą likvidumo paramos, pvz., paskolos ar garantijos, pavidalu⁽²⁾. Kai su įmone būtina iš dalies pasidalyti rizika, pagalbos priemone paprastai turėtų būti pasirenkamas grąžintinas avansas. Grąžintinos pagalbos priemonės paprastai bus laikomos teigiamu veiksmu.
37. Atitinkamais atvejais turi būti atsižvelgiama į energijos tiekimo saugumo ir efektyvaus energijos vartojimo tikslus.
38. Komisija palankiau vertins projektus, prie kurių finansavimo didele dalimi prisidės patys pagalbos gavėjai arba nepriklausomi privatūs investuotojai. Įnašas materialiuoju ir nematerialiuoju turtu, taip pat žeme, vertinamas pagal rinkos kainą.
39. Pagalbos gavėjų atranka, vykdant konkurencinį, skaidrų ir nediskriminacinį konkursą, bus laikoma teigiamu veiksmu.

4.2. Netinkamo konkurencijos iškreipimo prevencija ir pusiausvyros tyrimas

40. Valstybė narė turėtų pateikti įrodymų, kad siūloma pagalbos priemonė yra tinkama politikos priemonė siekiant projekto tikslo. Pagalbos priemonė nebus laikoma tinkama, jei tą patį rezultatą galima pasiekti kitomis mažesnę iškreipomąjį poveikį turinčiomis politikos ar pagalbos priemonėmis.

⁽¹⁾ Žr. 2013 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 734/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 204, 2013 7 31, p. 15).

⁽²⁾ Pagalbos teikimo garantijų forma trukmė turi būti ribota, o paskolų forma teikiamai pagalbai turi būti taikomi grąžinimo terminai.

41. Kad pagalba būtų suderinama, neigiamas pagalbos priemonės poveikis (konkurencijos iškreipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai) turi būti ribotas ir mažesnis už teigiamą poveikį prisidedant prie bendrų Europos interesų tikslo.
42. Vertindama neigiamą pagalbos priemonės poveikį, Komisija analizėje kreips dėmesį į numatomą pagalbos poveikį įmonių konkurencijai atitinkamose produktų rinkose, įskaitant gamintojų grandies ir vartotojų grandies rinkas, ir į perteklinių pajėgumų riziką.
43. Komisija įvertins rinkos protekcionizmo ir dominavimo joje pavojus, ypač tuo atveju, kai mokslinių tyrimų rezultatai neplatunami arba platinami ribotai. Vykdamas su infrastruktūros⁽¹⁾ statyba susijusius projektus, turi būti užtikrinta galimybė atvirai ir be diskriminacijos naudotis infrastruktūra ir nediskriminuojantis kainų nustatymas⁽²⁾.
44. Komisija įvertins galimą neigiamą poveikį prekybai, taip pat valstybių narių tarpusavio varžymosi dėl subsidijų riziką, kuri visų pirma gali kilti dėl pasirinktos vietos.

4.3. Skaidrumas

45. Valstybės narės užtikrina, kad išsamioje nacionalinėje ar regioninėje valstybės pagalbos svetainėje būtų skelbiama ši informacija:
 - a) pagalbos priemonės ir jos įgyvendinimo nuostatų tekstas arba šio teksto saitas;
 - b) pagalbą teikiančių institucijų pavadinimai;
 - c) atskirų pagalbos gavėjų pavadinimas, kiekvienam gavėjui suteiktos pagalbos forma ir suma, suteikimo data, įmonės rūšis (MVĮ ar didelė bendrovė); regionas, kuriame įsisteigęs pagalbos gavėjas NUTS II lygmeniu; pagrindinis ekonomikos sektorius, kuriame įmonė vykdo veiklą pagal NACE grupės lygį⁽³⁾.
46. Toks reikalavimas gali būti nevykdomas, jei skirta individuali pagalba yra mažesnė nei 500 000 EUR. Ši informacija turi būti skelbiama po to, kai priimamas sprendimas suteikti pagalbą, ir saugoma bent 10 metų; ji taip pat turi būti neribotai prieinama plačiajai visuomenei⁽⁴⁾. Iki 2016 m. liepos 1 d. valstybės narės neprivalės pateikti pirmiau nurodytos informacijos.

5. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

5.1. Išipareigojimas pranešti

47. Pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį valstybės narės turi iš anksto pranešti Komisijai apie visus planus suteikti arba pakeisti valstybės pagalbą, įskaitant pagalbą BEISP.
48. Tame pačiame BEISP dalyvaujančios valstybės narės yra raginamos, kai įmanoma, pateikti Komisijai bendrą pranešimą.

5.2. Ex post vertinimas ir ataskaitų teikimas

49. Vykdamas projektą turi būti reguliariai teikiamos ataskaitos. Prireikus Komisija gali paprašyti atlikti ex post vertinimą.

5.3. Išgaliojimas, galiojimas ir persvarstymas

50. Šis komunikatas bus taikomas nuo 2014 m. liepos 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

⁽¹⁾ Kad nekiltų abejonių, bandomosios linijos nelaikomos infrastruktūromis.

⁽²⁾ Jeigu projektas susijęs su energetikos infrastruktūra, jam taikomi tarifai ir prieigos reguliavimas bei atskyrimo reikalavimai pagal vidaus rinkos teisės aktus.

⁽³⁾ Išskyrus verslo paslaptis ir kitą konfidencialią informaciją tinkamai pagrįstais atvejais, jei gautas Komisijos sutikimas (Komisijos komunikatas C(2003) 4582 dėl profesinės paslapties valstybės pagalbos sprendimuose (OL C 297, 2003 12 9, p. 6)).

⁽⁴⁾ Ši informacija skelbiama per 6 mėnesius nuo pagalbos suteikimo dienos. Valstybės narės privalės užtikrinti, kad neteisėtoms pagalbos atveju ši informacija būtų paskelbta ex post per 6 mėnesius nuo Komisijos sprendimo datos. Informacija teikiama tokiu formatu, kuriuo naudojantis galima atlikti duomenų paiešką, juos gauti ir nesunkiai skelbti internete, pavyzdžiui, CSV arba XML formatu.

51. Komisija taikys šiame komunikate nurodytus principus visiems pagalbos projektams, apie kuriuos pranešta ir dėl kurių ji raginama priimti sprendimą, po to, kai komunikatas bus paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, net jeigu apie projektus buvo pranešta iki jo paskelbimo dienos.
52. Laikydamosi pranešimo dėl taisyklių, taikomų vertinant neteisėtą valstybės pagalbą, nustatymo ⁽¹⁾ nuostatų, Komisija pagalbai, apie kurią nepranešta, taikys šį komunikatą, jeigu pagalba buvo suteikta jam įsigaliojus, o visais kitais atvejais – taisyklės, kurios galiojo tuo metu, kai pagalba buvo suteikta.
53. Komisija gali nuspręsti bet kuriuo metu iš dalies pakeisti šį komunikatą, jei tai būtų reikalinga dėl priežasčių, susijusių su konkurencijos politika, arba siekiant atsižvelgti į kitas Sąjungos politikos sritis, tarptautinius įsipareigojimus, rinkų pokyčius arba dėl kitų pagrįstų priežasčių.

⁽¹⁾ Komisijos pranešimas dėl taisyklių, taikomų vertinant neteisėtą valstybės pagalbą, nustatymo (OL C 119, 2002 5 22, p. 22).

PRIEDAS

TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

- a) Galimybių studijos, įskaitant parengiamąsias technines studijas, ir projektui įgyvendinti būtinų leidimų gavimo išlaidos.
- b) Išlaidos priemonėms ir įrangai (įskaitant įrenginius ir transporto priemones), kurios naudojamos projektui per jo vykdymo laikotarpį. Jei šios priemonės ir įranga nenaudojamos visą eksploatacijos laikotarpį, tinkamomis finansuoti laikomos tik tos nusidėvėjimo išlaidos, kurios susidaro projekto vykdymo metu ir yra apskaičiuotos pagal gerąją apskaitos praktiką.
- c) Išlaidos pastatams, infrastruktūrai ir žemei, kurie naudojami projektui per jo vykdymo laikotarpį, įsigyti (statyti). Kai šios išlaidos nustatomos atsižvelgiant į komercinę perdavimo vertę arba į faktines kapitalo sąnaudas, priešingai nusidėvėjimo išlaidoms, žemės, pastatų arba infrastruktūros likutinė vertė turėtų būti išskaičiuojama iš trūkstamo finansavimo *ex ante* arba *ex post*.
- d) Išlaidos kitoms medžiagoms, atsargoms ir panašioms produktams, kurie būtini įgyvendinant projektą.
- e) Patentų ir kito nematerialiojo turto gavimo, patvirtinimo ir gynimo išlaidos. Išlaidos pagal sutartis vykdomiems moksliniams tyrimams, žinioms ir patentams, perkamiems arba įsigijamiems pagal licenciją iš išorės šaltinių įprastomis rinkos sąlygomis, taip pat konsultavimo ir lygiaverčių paslaugų, naudojamų vien projektui, išlaidos.
- f) Personalo ir administracinės išlaidos (įskaitant pridėtines išlaidas), tiesiogiai patirtos vykdant MTTPI veiklą, įskaitant MTTPI veiklą, susijusią su pirmuoju pramoniniu diegimu⁽¹⁾, arba infrastruktūros projekto atveju, infrastruktūros statybos išlaidos.
- g) Kai pagalba skiriama pirmojo pramoninio diegimo projektui – kapitalo ir veiklos išlaidos (CAPEX ir OPEX), jeigu pramoninis diegimas yra paremtas MTTPI veikla⁽²⁾ ir pats turi labai svarbų MTTPI komponentą, kuris yra neatskiriamas ir būtinas elementas siekiant sėkmingai įgyvendinti projektą. Veiklos išlaidos turi būti susijusios su tokiu projekto komponentu.
- h) Kitos išlaidos gali būti patvirtintos, jeigu jos pagrįstos ir kai jos neatskiriamai susijusios su projekto įgyvendinimu, išskyrus veiklos sąnaudas, kurioms netaikomas g punktas.

(1) Kalbant apie pirmąjį pramoninį diegimą, turimas omenyje bandomųjų įrenginių masto padidinimas arba pirmoji tam tikros rūšies įranga ir įrenginiai, kurie naudojami tolesniais etapais po bandomojo projekto, įskaitant testavimo etapą, tačiau nėra susiję nei su masine gamyba, nei su pardavimu.

(2) Pirmąjį pramoninį diegimą nebūtinai turi atlikti tas pats subjektas, kuris vykdė MTTPI veiklą, jeigu diegimą vykdomas subjektas įgyja teises naudoti ankstesnės MTTPI veiklos rezultatus, o MTTPI veikla ir pirmasis pramoninis diegimas yra įtraukti į projektą ir apie juos abu pranešta kartu.